

215

769.

ΣΙΔ

A 979

ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΗΣ
ΙΕΡΑ ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ

Περιέχουσα σύντομον διδασκαλίαν τῶν τριῶν
Θεολογικῶν ἀρετῶν · ἐν ᾗ προστετέθη καὶ
Παράρτημα περὶ Σταυροῦ.

Συντεθέντα

ὑπὸ

Δ. Καλαβακίδου Μελενικίου ·

Ὑπὸ δὲ τῆς Κεντρικῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει
Πνευματικῆς Ἐπιτροπῆς θεωρηθέντα, καὶ
ἐγκριθέντα πρὸς κοινὴν χρῆσιν τῆς Ὀρθοδό-
ξου Νεολαίας.

Ἐκδόσις δευτέρα.

ΕΝ ΜΕΛΕΝΙΚΩ.

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
ΚΑΛΑΒΑΚΙΔΟΥ.

1840

β.

Τὸ παρὲν βιβλιᾶριον Στοιχειώδης Ἱε-
ρὰ Κατήχησις ὀνομαζόμενον, τὸ ὑδεῖα Ἐκ-
κλησιαστικῇ ἐκδοθὲν, ἐνεκρίθη ἵνα διαδοθῇ εἰς
θέρως πρὸς χρῆσιν τῆς Ὁρθοδόξου Νεολαίας,
ἅτι μὴ περιέχον τι ἐναντίον τῇ Ὁρθοδόξῳ ἡμῶν
πίσει, τῇ Ἠθικῇ, καὶ τῇ Ἐξουσίᾳ. Ἐπὶ τούτῳ
δίδεται καὶ ἡ παρῶσα ἐνυπόγραφος Ἐγκρισις
ἐπικεκυρωμένη τῇ Πατριαρχικῇ Σφραγίδι, κατὰ
τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Εἰδοποίησιν.

(Τ Σ)

ἔωλθ'. κατὰ Ἰούλιον ἐν Κωνσταντινουπόλει.
τὸ μέλος τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς
Ὁ Συναδὼν Βενιαμίν.

Εκδοθέν

ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΟΥΣ
ΙΕΡΑΣ ΚΑΤΗΧΗΣΕΩΣ

Εἰσαγωγή

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἀποσέλ-
λων τοὺς ἰδίους τοῦ μαθητὰς εἰς τὸ κήρυγμα,
εἶπε πρὸς αὐτοὺς, πρῶτον νὰ διδάξωσι τὰ ἔθνη,
καὶ ἔπειτα νὰ βαπτίσωσιν αὐτὰ (Ματθ. κη'. 19.
Μάρκ. ις'. 15 - 16.). Καὶ λοιπὸν ὅσον εἰς
τὸν καιρὸν τῶν Ἀποστόλων, τόσον καὶ μετὰ ταῦ-
τα οἱ προσερχόμενοι εἰς τὸν Χριστιανισμόν ὄντες
ἡλικιωμένοι πρῶτον ἐδιδάσκοντο, καὶ ἔπειτα ἐ-
βαπτίζοντο. Ἀλλὰ καὶ ἀφ' οὗ εἰσῆχθη εἰς τὴν
Ἐκκλησίαν ἡ συνήθεια τοῦ νὰ βαπτίζονται νήπια,
ἡ διδασκαλία τῆς Θρησκείας, ἡ Κατήχησις,
δὲν ἔπαυσεν· ἀλλ' ἔκρινεν ἡ Ἐκκλησία ἀναγκαίαν
τὴν Κατήχησιν μετὰ τὸ Βάπτισμα· διὰ τοῦτο
παραλαμβάνεται εἰς τὸ Βάπτισμα τοῦ νηπίου ὁ
ἀνάδοχος ὡς εἰγυητής, διὰ νὰ φροντίσῃ νὰ
κατηχήσῃ τὸ νήπιον εὐθὺς ὅταν φθάσῃ εἰς ἡλι-
κίαν ἐπίτηδείαν εἰς τὸ νὰ καταλαμβάνῃ τὴν Χρι-

2

στιανικὴν διδασκαλίαν, τὴν Ἱερὰν Κατήχησιν.

Ἡ Ἱερὰ Κατήχησις περιέχει τὴν διδασκαλίαν τῶν διὰ τὴν σωτηρίαν μας ἀναγκαιοτάτων τριῶν Θεολογικῶν Ἀρετῶν, αἱ ὁποῖαι εἶναι αὐταί. ἡ Πίστις, ἡ Ἐλπίς, καὶ ἡ Ἀγάπη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Περὶ Πίσεως.

.....

Τὰ Κυριώτερα δόγματα τῆς Πίσεως τῶν Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν ἐμπεριέχονται εἰς τὸ Ἱερὸν Σύμβολον, τὸ ὅποιον διαιρεῖται εἰς δώδεκα Ἀρθρα. Συνέταξαν δὲ αὐτὸ συντόμως ἐκ τῶν Ἱερῶν Γραφῶν οἱ τῆς Α΄ καὶ Β΄ Οἰκουμενικῆς Ἀγίας Συνόδου Θεοὶ Πατέρες.

+++++

Τὸ Ἱερὸν Σύμβολον διηρημένον εἰς τὰ ἑβδ. Ἀρθρα μετὰ συντόμου ἀναπτύξεως.

Ἀρθρον Α΄.

Πιστεύω εἰς ἓνα Θεόν, Πατέρα, Παντοκράτορα, Ποιητὴν Οὐρανοῦ καὶ Γῆς, ὁρατῶν τε

ἡ πάντων καὶ ἀοράτων . ε

Ἀναπτυξίς .

Τὸ Α'. Ἀρθρον μᾶς διδάσκει Α . ὅτι πρέπει
να ἀποδεχώμεθα μετὰ τὴν καρδίαν πιστεύοντες , καὶ
μετὰ τὸ σῶμα ὁμολογοῦντες , ὅτι κατὰ τὴν Φύσιν
καὶ Οὐσίαν εἶναι Εἷς καὶ μόνος Θεὸς ἀόρα-
τος , ἀναρχος , ἀτελεύτητος , ἀγαθός , δίκαιος ,
παντοδύναμος , τέλειος , ἄπειρος , πάνσοφος ,
ἀναλλοιωτος , λατρευόμενος εἰς τρεῖς ὑποστάσεις
(εἰς τρία πρόσωπα) , τοῦ Πατρὸς , τοῦ Υἱοῦ ,
καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος . Β'. Ὅτι αὐτὸς ὁ ἐν
τρισὶ προσώποις γνωριζόμενος Θεὸς εἶναι ὁ Ποιη-
τὴς τοῦ Οὐρανοῦ , τῆς Γῆς , πάντων τῶν ὁρα-
τῶν , καὶ ἀοράτων . ἐννοοῦμεν ὁρατὰ ὅλα τὰ φαι-
νόμενα κτίσματα , ἀόρατα δὲ τοὺς Ἀγγέλους
καὶ τὰς ψυχὰς μας .

Ἀρθρον . Β'.

» Καὶ εἰς ἓνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν , τὸν
» Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν μονογενῆ , τὸν ἐκ τοῦ Πα-
» τρός γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων , Φῶς
» ἐκ φωτός , Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ
» γεννηθέντα οὐ ποκένθεντα , ὁμοούσιον τῷ Πα-
» τρι .

τρί, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο.

Ἀνάπτυξις.

Τὸ Β'. Ἀρθρον μας διδάσκει ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Ἰησοῦς Χριστός, τὸ Φῶς τοῦ κόσμου, ὁ ἀληθὴς Θεὸς ἐγεννήθη ἀριπῶρ ἐκ τοῦ Πατρὸς, τοῦ Φωτὸς, τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ πρὸ πάντων τῶν αἰώνων, καὶ εἶναι καὶ λέγεται Υἱὸς μοιγενής· διότι εἶναι τῆς αὐτῆς οὐσίας καὶ φύσεως μετὰ τὸν Πατέρα· διὸ καὶ ὁμοούσιος μετὰ τὸν Πατέρα λέγεται. Ὀνομάζονται δὲ καὶ οἱ Πιστοὶ υἱοὶ Θεοῦ, ἀλλὰ μόνον κατὰ χάριν καὶ δέσιν. β'. μας διδάσκει, ὅτι εἶναι Ποιητὴς ὅλων τῶν ὁρατῶν καὶ ἀοράτων κτισμάτων, καθὼς καὶ ὁ Πατήρ.

Σημ. Ἰησοῦς σημαίνει Σωτήρ. Χριστός δὲ λέγεται, ὡς μετὰ τὸ ἅγιον Πνεῦμα χρισθεῖς. Παρὰ τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ Χριστοὶ λέγονται οἱ Ἱερεῖς, οἱ Βασιλεῖς, καὶ οἱ Προφῆται, ἐπειδὴ αὐτοὶ ἐχρίοντο μόνον δι' ἐλαίου.

Ἀρθρον Γ'.

Τὸν δὲ ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν, κατελθόντα ἐκ τῆν

» Οὐρανῶν, καὶ σαρκωθέντα ἐκ Πνεύματος Ἀ-
 » γίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου, καὶ ἐναν-
 » θρωπήσαντα. »

Α' ν ἄ π τ υ ξ ι ς .

Τὸ Γ'. Ἀρθρον μᾶς διδάσκει α'. τὴν πτώ-
 σιν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, καὶ τὴν σωτηρίαν
 του, τὴν ὁποίαν διὰ τὴν ἄκραν τοῦ εὐσπλαγχνίου
 ὁ Ποιητὴς τοῦ εὐδόκησε νὰ τῷ χαρίσῃ, κατα-
 δεχθεὶς νὰ καταβῇ ὁ μονογενὴς Υἱὸς ἀπὸ τοὺς
 Οὐρανοὺς εἰς τὴν Γῆν, προσλαβὼν εἰς τὸ Θεῖον
 τοῦ προσώπου καὶ ἀνθρώπινον σάρκα μετὰ τῆς
 ψυχῆς, συνεργείᾳ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἐκ τῆς
 Θεοτόκου Μαρίας. β'. ὅτι ἡ Θεοτόκος Μαρία
 καὶ πρὸ τοῦ τόκου, καὶ ἐν τῷ τόκῳ, καὶ μετὰ τὸν
 τόκον διέμεινε Παρθένος ἀρρήτῳ λόγῳ.

Σημ. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦτον τέλειος Θεός,
 καὶ τέλειος ἄνθρωπος. διὸ λέγεται Θεάνθρω-
 πος. Αὐτὸς ὁ ἐν Οὐρανοῖς ἀχρόνως ἐκ τοῦ Πα-
 τρός ἀμήτωρ γεννηθεὶς, αὐτὸς ἐν χρόνῳ, τῷ
 5508. ἔτει ἀπὸ Κτίσεως Κόσμου, ὅτε εὐδόκη-
 σεν, ἐγεννηθῇ ἀπάτωρ ἐν τῇ Γῇ ἐκ τῆς Θεο-
 τόκου Μαρίας, προσλαβὼν εἰς τὸ Θεῖον τοῦ

6

πρόσωπον τελείαν τὴν ἀνθρωπότητα.

Ἄ ρ θ ρ ο ν Δ'.

• Σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου
• Πιλάτου, καὶ παθόντα, καὶ ταφέντα. α

Ἀ ν ά π τ υ ξ ι ς.

Τὸ Δ'. Ἄρθρον μᾶς διδάσκει α'. ὅτι ὁ Χρὶς-
τὸς ἀναμάρτητος ὢν, διὰ τὰς ἀμαρτίας τοῦ
ἀνθρωπίνου γένους, καὶ διὰ τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῦ
ἀληθῶς ἔπαθε κατὰ τὴν προσληφθεῖσαν ἀνθρω-
πότητα. β'. ὅτι ἐπὶ Σταυροῦ ἀποθανὼν προσέ-
φερε τὸν ἑαυτὸν τοῦ θυσίαν εἰς τὸν Θεὸν καὶ
Πατέρα του, εἰς ἀπολύτρωσιν τοῦ γένους τῶν
ἀνθρώπων. γ'. ὅτι διὰ ξύλου ἔπεσεν ὁ ἀνθρω-
πος, διὰ ξύλου πάλιν ἀνέστη.

Σημ. Τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ χρῶσθαι-
μεν οἱ Ὀρθόδοξοι νὰ κάμνομεν μὲ σέβας, ἐνδυ-
μαύμενοι τὸν δι' ἡμᾶς σταυρωθέντα. νὰ φορῶ-
μεν Σταυρὸν κρεμασμένον εἰς τὸν τράχηλόν μας
εἰς ἀπαλλαγὴν παντὸς κακοῦ, καὶ ἐπενδύμηση
τοῦ ὅτι χρεώσῃ ὁ Χριστιανὸς νὰ ἔχη ἐσταυρωμέ-
να καὶ νεκρὰ τὰ ψυχοβλαβῆ πάθη. (ὅρα Πα-
ράρτημα ἐν τῇ τέλει.)

Ἀρθρον Ε.

» **Καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς**
» **Γραφάς.** «

Ἀνάπτυξις.

Τὸ Ε'. Ἀρθρον μᾶς διδάσκει, ὅτι ὁ Χριστός τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ μετὰ τὸν θάνατόν του ἀνέστη ἐκ τοῦ τάφου ἐνδόξως ὡς Θεός, λαβὼν τὸ ἴδιόν του ἀνθρώπινον Σῶμα μὴ ὑποκείμενον πλέον εἰς φθοράν καὶ πῦρος.

Σημ. α'. Εἰς τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ θεμελιούται ἡ ἐλπίς τῆς ἀνχστάσεως ἡμῶν.

Σημ. β'. Τὰ περὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ μὲν Παλαιὰ Γραφή προλέγει, ἡ δὲ Νέα βεβαιεῖ τὴν ἐκπλήρωσίν των.

Ἀρθρον ς.

» **Καὶ ἀνελθόντα εἰς τοὺς Οὐρανοὺς, καὶ**
» **καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς.** «

Ἀνάπτυξις.

Τὸ ς'. Ἀρθρον μᾶς διδάσκει, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός μετὰ τὴν ἀνάστασιν του σωματικῶς ἀνέβη εἰς τοὺς Οὐρανοὺς, καὶ ἐκάθισεν εἰς τὴν δεξιὰ τοῦ Πατρὸς.

Σημ. α'. Ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὡς Θεὸς πάντων ἦτον καὶ εἰς τοὺς Οὐρανοὺς καὶ εἰς τὴν Γῆν , καὶ εἰς πάντα τόπον κατὰ τὸ , » πανταχοῦ παρῶν , κ τ λ . « Τὴν δὲ τεσσαρακοστὴν ἡμέραν μετὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ ἀνέβη εἰς τοὺς Οὐρανοὺς , βλέπόντων ἀνθρώπων , ὡς ἄνθρωπος . διὰ τὴν βεβαιώσῃ τῶν εἰς αὐτὸν πιστευόντων τὴν ἀνάβασιν .

β'. Ὅτι ὁ Χριστὸς κατὰ τὸν μυστηριώδη τρόπον τῆς Θείας Ευχαριστίας εὐρίσκεται εἰς τὴν Γῆν μετὰ τοῦ προσληφθέντος σώματος .

Ἄ ρ θ ρ ο ν . Ζ' .

» Καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρῖνα , » ζῶντας , καὶ νεκροὺς , ὡς τῆς Βασιλείας αὐτοῦ » ἔσαι τέλος . «

Ἀ ν ά π τ υ ξ ι ς .

Τὸ Ζ' . Ἄρθρον μᾶς διδάσκει, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς μετὰ τοῦ ἰδίου σώματος , ὅπου ἀνέβη εἰς τοὺς Οὐρανοὺς , πάλιν θέλει ἔλθῃ μετὰ δόξης Οὐρανίου νά κρῖνῃ ζῶντας καὶ νεκροὺς , καὶ εἰς μὲν τοὺς δικαίους νά δώσῃ εἰς μισθὸν τοῖν τὴν ἀπόλαυσιν καὶ κληρονομίαν τῆς Βασιλείας τῶν

Οὐρανῶν, εἰς δὲ τοὺς ἁμαρτωλοὺς τὴν αἰώνιον κόλασιν·

Σημ. Α'. Οἱ δίκαιοι καὶ ζῶντες καὶ μετὰ τὴν κοίμησιν τῶν ἔχουσι παρρησίαν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ πρεσβεύουσιν ὑπὲρ τῶν ἐπικαλουμένων αὐτούς.

Β'. Οἱ ἐν μετάνοιᾳ τεθνηκότες πιστοὶ ὠφελοῦνται ἀπὸ τὰς δι' αὐτοὺς παρὰ τῶν ζώντων γιγνομένων ἐλεημοσύναις, καὶ ἀπὸ τὰς προσευχῶν μάλιστα τῆς Ἐκκλησίας, τὰς ὑπὲρ αὐτῶν τελοῦμενας.

Γ'. Οἱ μηδὲν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν πιστεύσαντες ἄσεβεις δὲν θέλουσι παρρησιασθῆναι εἰς κρίσιν, ὥς αὐτοκατάκριτοι, καὶ τῆς αἰωνίου καλᾶσεως ἔνοχοι.

Ἀρθρον. Η'.

» Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ Κύριον,
» ον, τὸ Ζωοποιόν, τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπο-
» ρευόμενον, τὸ σὺν Πατρὶ καὶ Υἱῷ συμπροσ-
» κυνούμενον, καὶ συνδοξαζόμενον, τὸ λαλῆ-
» σαν διὰ τῶν Προφητῶν.

Ἀνάπτυξις.

Τὸ Η'. Ἀρξῶν μᾶς διδάσκει α'. ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον εἶναι Κύριος καὶ Θεός, μία τῶν τριῶν ὑποστάσεων τῆς Ἁγίας Τριάδος, ὁμοούσιον, ἰσότημον, συμπροσκυνούμενον, καὶ συλλατρευόμενον μετὸν Πατέρα καὶ μετὸν Υἱόν. β'. Ὅτι ἐκπορεύεται ἐκ μόνου τοῦ Πατρὸς, ὡς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν Εὐαγγελίοις ἐφανερώσε λέγων (Ἰωάν. ιε'. 19.) » Ὁταν δὲ ἔλθῃ ὁ Παράκλητος, ὃν ἐγὼ πέμψω » ὑμῖν παρὰ τοῦ Πατρὸς, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐκπορεύεται. γ'. ὅτι τὴν μὲν Παλαιὰν Διαθήκην οἱ Προφῆται τὴν δὲ Νέαν οἱ Ἀπόστολοι ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος φερόμενοι ἔγραψαν. δ'. ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ζωογονεῖ πνευματικῶς τοὺς πιστοὺς δούλους τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς χάριτός του.

Σημ. Α'. Οἱ Παππισταί, δηλαδή οἱ τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας ὁπαδοί, τολμήσαντες προσέθεναν εἰς τὸ » τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον α' τὸ » καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ α' ἄνευ λόγου, καὶ ἐναντίον τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ Χρι-

στοῦ .

Β'. Τὰ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἶναι ἑπτὰ . 1 . Σοφία . 2 . Σύνεσις . 3 . Βουλή . 4 . Ἰσχύς . 5 . Γνώσις . 6 . Εὐσέβεια . 7 . Φόβος Θεοῦ . (Ἡσαΐας ια' . 2 .) Οἱ δὲ καρποὶ αὐτοῦ , τοῦτέστιν αἱ ἐνέργειαι εἶναι ἑννέα . 1 . Ἀγάπη . 2 . Χαρά . 3 . Εἰρήνη . 4 . Μακροθυμία . 5 . Χρηστότης . 6 . Ἀγαθοσύνη . 7 . Πίστις . 8 . Πραότης . 9 . Ἐγκράτεια . (πρὸς Γαλ : ε' . 22 .)

Ἄρθρον . Θ'.

» Εἰς μίαν Ἁγίαν Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν . α

Ἀνάπτυξις .

Τὸ Θ' . Ἄρθρον μᾶς διδάσκει α' . ὅτι μία εἶναι ἡ Νύμφη τοῦ ἐνὸς Νυμφίου Ἰησοῦ Χριστοῦ . μία ἡ Ποίμνη τοῦ ἐνὸς Ποιμένος . β' . ὅτι τὴν Ἐκκλησίαν ὁ Σωτὴρ τὴν ἡγίασε διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος , καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα ἀκαταπαύστως τὴν ἀγιάζει διὰ τῶν ἁγίων Μυστηρίων . γ' . ὅτι εἶναι Καθολικὴ . Διότι ἐκτείνεται καθ' ὅλους τοὺς αἰῶνας , καὶ καθ' ὅλους τοὺς

τόπους . δ' . ὅτι φυλάττει ἀπὸ νηρσάλευτου τὴν
 διδασκαλίαν τῶν Ἀποστόλων , καὶ τῶν ἁγίων
 Συνοδῶν .

Σημ . Α' . Ἐκαστος Ὁρθόδοξος χρεὶς ἔχει
 νὰ ὑποτάσσεται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν . Ἡ δὲ
 Ἐκκλησία ἔχει διαφόρους ἐντολάς .

Α' . Νὰ προσεύχηται κατ' εἰς εἰς τὸν Θε-
 ὸν , κατ' ὅλους τοὺς διορισμένους καιροὺς , νὰ
 ἀκούῃ τὴν θείαν Λειτουργίαν καὶ μάλιστα τὰς
 Κυριακάς , καὶ ἑορτάς .

Β' . Νὰ φυλάττῃ ἕκαστος Χριστιανὸς τὰς
 τέσσαρας διατεταγμένας Νηστείας (αἱ ὁποῖαι
 εἶναι , ἡ Νηστεία πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως ,
 ἡ Νηστεία πρὸ τῆς Ἀναστάσεως , ἡ Νηστεία
 πρὸ τῆς ἑορτῆς τῶν ἁγίων Ἀποστόλων , καὶ ἡ
 Νηστεία πρὸ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου .) ,
 καὶ ὅλας τὰς Τετράδας καὶ Παρασκευὰς τοῦ
 Χρόνου , ἐξαιρουμένων τινῶν , κατὰ τὰς διατα-
 γὰς τῆς Ἐκκλησίας .

Γ' . Νὰ τιμῶνται οἱ ἱερωμένοι μὲ τὴν
 πρέπουσαν εὐλάβειαν .

Δ' . Νὰ ἐξομολογώμεθα τὰς ἁμαρτίας μας

συνεχῶς, καὶ νὰ μεταλαμβάνωμεν τοὺλάχιστον
εἰς τὰς προειρημένους τέσσαρας μεγάλας νηστείας.

Ε'. Νὰ πρκακαλῶμεν τὸν Θεὸν διὰ τοὺς ἐν
ὑπεροχῇ καὶ ἐξουσίᾳ ὄντας.

ς'. Νὰ φυλάττωνται αἱ Νηστεῖαι καὶ αἱ θεή-
σεις ἐκεῖναι, τὰς ὁποίας ἤθελε προσταῆξῃ ὁ Ἐπί-
σκοπος τοῦ τόπου εἰς καιρὸν ἀνάγκης.

Ζ'. Νὰ μὴ ἀναγινώσκονται τὰ βιβλία
τῶν Αἰρετικῶν.

Η'. Νὰ μὴ καταχρᾶται καὶ νῦν τὰ πράγ-
ματα τῆς Ἐκκλησίας.

Θ'. Νὰ μὴ γίνωνται Γάμοι εἰς τὸν καιρὸν
τῶν Νηστειῶν. κ τ λ.

Σημ. Β'. Λέγοντες, ὅτι πιστεύομεν εἰς
τὴν Ἐκκλησίαν, ἐννοοῦμεν, ὅτι πιστεύομεν εἰς
τὰ θεοπαράδοτα λόγια, ἥτοι εἰς τὰς Θείας Γρα-
φάς, εἰς τὰς Συνοδικὰς διατάξεις, καὶ εἰς τὰς
Ἐκκλησιαστικὰς παραδόσεις.

Ἀρθρον. Γ.

Ὁ Ὁμολογῶ ἐν Βάπτισμα εἰς ἅφεςις ἁ-
μαρτιῶν.

Ἀνάπτυξις.

Τὸ Ι. Ἄρθρον μᾶς διδάσκει, ὅτι πρέπει νὰ πιστεύωμεν ἀδιστακτως, ὅτι τὸ Μυστήριον τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος ἐξαλείφει ὅλα τὰ ἁμαρτήματα. εἰς μὲν τὰ βρέφη τὸ Προπατορικόν, εἰς δὲ τοὺς μεγάλους καὶ τὰ προαιρετικά. Καὶ ὅτι ἀνακαινίζεται ὁ βαπτιζόμενος ἄνθρωπος, καὶ ἀποκαθίσταται εἰς ἐκείνην τὴν δικαίωσιν, τὴν ἑποίαν εἶχεν ὁ Ἀδὰμ πρὸ τῆς παρακοῆς, καὶ γίνεται υἱὸς Θεοῦ κατὰ χάριν, καὶ κληρονόμος τῆς Οὐρανίου Βασιλείας.

Σημ. Τὰ Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἑπτὰ.

Α'. τὸ ἅγιον Βάπτισμα.

Β'. τὸ ἅγιον Μύρον.

Γ'. ἡ ἁγία Εὐχαριστία.

Δ'. ἡ Μετάνοια.

Ε'. ἡ Ἱερωσύνη.

ς'. ὁ τίμιος Γάμος.

Ζ'. τὸ Εὐχέλαιον.

Σημ. Ὁ Γάμος καὶ ἡ Ἱερωσύνη δίδεται μόνον τῷ βουλομένῳ.

Ἀρθρον ΙΑ'.

» Προσδοκῶ Ἀνάστασιν νεκρῶν . α

Ἀνάπτυξις .

Τὸ ΙΑ'. Ἀρθρον μᾶς διδάσκει, ὅτι ὅλα τὰ ἀπ' αἰῶνος νεκρά σώματα τῶν ἀνθρώπων θέλουσιν ἀνάστηθῇ .

Σημ. Α'. Τὰ σώματα μετὰ τὴν ἀνάστασιν θέλουσιν ἵνα ᾗ ἀθάνατα καὶ ὀθάνата .

Β'. Ἐκάστη ψυχὴ θέλει λάβῃ τὸ ἰδίον τῆς σώμα, ἵνα μαζὺ μὲ τὸ ἰδίον τῆς σώμα λάβῃ τὸν αἰώνιον μισθόν, ἢ τὴν αἰώνιον καταδίκην κατὰ τὰ ἔργα, τὰ ὅποια ἔπραξε .

Ἀρθρον. ΙΒ'.

» Καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος . Ἀμήν . α

Ἀνάπτυξις .

Μᾶς διδάσκει τὸ τελευταῖον Ἀρθρον, ὅτι μετὰ τὴν Ἀνάστασιν τῶν σωμάτων, καὶ μετὰ τὴν Κρίσιν, οἱ μὲν δίκαιοι θέλουσι κληρονομήσῃ τὴν αἰώνιον ζωὴν, οἱ δὲ ἀμαρτωλοὶ θέλουσι καταδικασθῇ εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν .

.....

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Περὶ Ἑλπίδος.

.....

Ἡ Ἑλπίς εἶναι πεποιθήσις βεβαίας ἀπο-
λαύσεως τῶν ἐπιγυγμένων εἰς τοὺς Πιστοὺς
Οὐράνιων ἀγαθῶν. Πλὴν διὰ τὴν ἀπολαύσιν
ὁ πιστὸς ταῦτα τὰ Οὐράνια ἀγαθὰ εἶναι ἀ-
νάγκη τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ, καὶ τῶν ἀγαθῶν
ἔργων.

Ἡ Χάρις εἶναι τόσο ἀναγκαία, ὥστε χω-
ρὶς αὐτῆς δὲν δύναμεθα νὰ ποιήσωμεν οὐδὲν ἀ-
γαθόν, κατὰ τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου. Διὰ τὴν
ἐπιτύχωμεν δὲ τὴν χάριν δὲν εἶναι ἄλλος τρό-
πος, παρὰ ἡ Προσευχὴ. » Αἰτεῖτε, καὶ
δοθήσεται ὑμῖν. «

Ἀφ' ὅλας δὲ τὰς Προσευχὰς ἡ ἐντελεστέρα
εἶναι τὸ » Πάτερ ἡμῶν κ τ λ. διότι μᾶς τὴν
παρέδωκεν αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν (Ματθ. 5.
9-13). ὁθεν καὶ Κυριακὴ ἡ Προσευχὴ
ἐναμαζεταί· διότι περιέχει συντόμως ὅλα τὰ ἀ-
ναγκαία καὶ συμφέροντα τῆς σωτηρίας μας.

καὶ διότι ὅλαι αἱ ἄλλαι προσευχαὶ καὶ ἀκολουθίαι τῆς Ἐκκλησίας εἰς ταύτην τὴν Κυριακὴν Προσευχὴν ἐπιστηριζόμεναι, ἀποκαθίστανται ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖαι εἰς τῶν Ὁρθοδόξων τὸ πλῆρωμα.

Σημ. Ἡ Προσευχὴ πρέπει νὰ γίνηται α. με προσοχήν, ἥτοι νὰ μὴ περισπᾶται εἰς ἄλλους λογισμοὺς ὁ προσευχόμενος. β. με θερμότητα, ἥτοι νὰ ζητῇ παρὰ Θεοῦ ἐκ καρδίας ζεύσεως, δ, τι αὐτὴ ζητῇ. γ. με ταπεινοφροσύνην, ἡ ὁποία πρέπει νὰ ᾔηται ὅχι μόνον ἐσωτερικὴ, ἐνδον τῆς καρδίας, ἀλλὰ νὰ φαίνεται καὶ εἰς αὐτὸ τὸ σῶμα διὰ τῆς εὐσχήμονος στάσεως εἰς τὸν καιρὸν τῆς προσευχῆς. δ. με πεποίθησιν, ἥτοι με πληροφορίαν, ὅτι θέλει εἰσακουσθῇ ἡ προσευχή. ε. με ἐπιμονήν, τὴν ὁποίαν διδάσκει ὁ Χριστὸς διὰ τῆς παραβολῆς τοῦ ἀδίκου κριτοῦ (Λουκ. ιη. 1-8) Καὶ ἄνευ τινὸς ἔχθρας κατὰ τινος.

Ἡ Κυριακὴ Προσευχὴ
μετὰ συντόμου ἀναπτύξεως.

Ἡ Κυριακὴ Προσευχὴ διαιρεῖται

18.

εἰς τρία· εἰς Προϊμιον, εἰς Ζ'. Αἰτήματα, καὶ εἰς Ἐπίλογον.

Τὸ Προϊμιον. » Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς Οὐρανοῖς. «

Ἀνὰ πτυξίς. Μὲ τὴν λέξιν » Πάτερ « φανερώνει ὁ προσευχόμενος, ὅτι πατρῷσιάζεται υἱὸς κατὰ χάριν καὶ θέσιν πρὸς Πατέρα τοῦ καὶ Ποιότην τοῦ. μὲ τὴν λέξιν » ἡμῶν « φανερώνει, ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἴμεθα ἀδελφοί, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἀγαπώμεθα, ὡς ἔχοντες κοινόν τὸν Θεόν καὶ Πατέρα μας· μὲ τὰς λέξεις » ὁ ἐν τοῖς Οὐρανοῖς « φανερώνει, ὅτι ἐπειδὴ ὁ Πατήρ μας εἶναι εἰς τοὺς Οὐρανοὺς, διὰ τοῦτο καὶ ἡ κληρονομία μας, καὶ ἡ ἀληθὴς Πατρίς μας εἶναι ἐν τοῖς Οὐρανοῖς. Ὅθεν πρέπει νὰ ἀγωνιζώμεθα νὰ ἀπολῦτονται τὴν ὀντως Πατρίδα μας, τὴν Οὐράνιον Βασιλείαν.

Αἰτήματα.

Α'. » Ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά σου. «

Ἀνὰ πτυξίς. Τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ καθ' ἑαυτὸ εἶναι ἅγιον. Ἡμεῖς δὲ παρακαλοῦμεν, ἵνα μὲ τὴν εὐσεβῆ καὶ ἐνάρετον ζωὴν μας ἀγιά-

ζηται καὶ τιμᾶται ἐν ἡμῖν· διότι ἐξ ἐναντίας ὅταν ζῶμεν κακῶς, τότε καταφρονεῖται τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ἐν ἡμῖν. Ἀγιαζεται τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅταν τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας φυλάττωσι τὴν ἐν ἀλλήλοις ἀγάπην, καὶ ὅταν ἐπιστρέφωμεν ἀπὸ τὰ κακὰ ἔργα, καὶ προκόπτωμεν ἐν τῇ ἀρετῇ, ὅτε καὶ τὰ Ἐθνη βλέποντες τὰ καλὰ ἔργα ἡμῶν, δοξάζουσι τὸν ἐν τοῖς Οὐρανοῖς κοινὸν ἡμῶν Πατέρα.

Β'. » Ἐλθέτω ἡ Βασιλεία σου. «

Ἀ ν ἄ π τ υ ξ ῖ ς. Βασιλευεῖ ἐν ἡμῖν ὁ Θεός, ὅταν ἐξαλείφῃ τὰ σκάνδαλα, καὶ δεικνύῃ ματαιίας τὰς πονηρὰς ἐπιχειρήσεις τῶν ἐχθρῶν τοῦ Εὐαγγελίου του. β. φανερώνει, ὅτι ὁ προσευχόμενος καταφρονεῖ τὸν Κόσμον, καὶ ἐπιθυμεῖ τὴν Οὐράνιον Βασιλείαν. γ. παρακαλεῖ νὰ ταχυνθῇ ἡ δευτέρα Παρουσία, διὰ νὰ ἀρῇ ἀπὸ τὸ μέσον ἡ Βασιλεία τοῦ Κόσμου τούτου, καὶ ὁ ἐχθρὸς ἡμῶν, καὶ ἔλθῃ ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν. Ὅπου Αὐτὸς μόνος ὑπάρχει τὰ πάντα ἐν πᾶσι.

Γ'. » Γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν Οὐ-

» ρανῶ καὶ ἐπὶ τῆς Γῆς. «

Ἀναπτύξεις. Διὰ τούτου παρακαλοῦμεν τὸν Ὑψίστου Θεόν, ἵνα καταξιώσῃ ἡμᾶς νὰ ποιῶμεν τὸ θέλημα αὐτοῦ, ζῶντες ἐπὶ τῆς Γῆς καὶ πολιτευόμενοι, ὡς ἀρέσκει αὐτῷ τῇ ἐν Οὐρανοῖς Θεῷ καὶ Πατρί μας, ὑποταττόμενοι καὶ ὑπακούοντες μετὰ χαρᾶς καὶ ἄνευ γογγυσμοῦ εἰς τὰ θεῖα αὐτοῦ προστάγματα, καθὼς καὶ οἱ Ἄγγελοι ἐν τοῖς Οὐρανοῖς.

Δ. » Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπισύσιον ὁδὸς
» ἡμῖν σήμερον, «

Ἀναπτύξεις. Ζητοῦντες νὰ μᾶς δώσῃ ὁ Θεὸς τὸν ἄρτον, ὁ ὁποῖος μᾶς ἀρκεῖ τὴν σήμερον ἡμέραν. ὑπὸ τὴν λέξιν » ἄρτον « τὸ ἀναγκαιότατον εἰς τὴν ζωὴν μας, ἐννοοῦμεν, ὅτι ζητοῦμεν ὅλα τὰ ἀναγκαῖα τῆς ζωῆς. τὸ » σήμερον « διδάσκει ἡμᾶς νὰ μὴ φροντίζωμεν διὰ τὴν αὔριον, καὶ νὰ εἴμεθα ὀλιγαρκεῖς. Ἀλληγορικῶς ἄρτος τῆς ψυχῆς μας ἐννοεῖται ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ κηρυττόμενος, κατὰ τὸ, » οὐκ
» ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ
» παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος

» Θεός . α Καὶ ἡ Κοινωνία τοῦ σώματος καὶ
αἵματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ , κατὰ τὸ » ἡ γὰρ
» σὰρξ μου ἀληθῶς ἐστὶ βρώσις , καὶ τὸ αἷμα
» μου ἀληθῶς ἐστὶ πόσις . α Ἰωάνν . 5 . 55-56 .

Ε . » Καὶ ἄφεσις ἡμῖν τὰ ὀφειλόμενα ἡμῶν ,
» ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν . α
» Ἀνὰ πτυξίς . Παράκαλοῦμεν γὰρ μᾶς
συγχωρήσῃ ὁ Θεὸς τὰ μετὰ τὸ Βάπτισμα ἁ-
μαρτήματά μας πρὸς τὸν Θεόν , ἢ πρὸς τὸν
πλησίον . διὰ δὲ τοῦ , » ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς
ὀφειλέταις ἡμῶν α γινόμεθα χρεώσται γὰρ συγχω-
ρῶμεν ὅλους ἐκείνους , οἱ ὅποιοι μᾶς ἐλύπησαν , ἢ
ἐβλάψαν .

Σημ . Ὁ μὴ συγχωρῶν τοὺς ἐχθρούς του
καὶ ἀναισχύντως εἰς τὴν προσευχὴν τοῦ ὁμολο-
γῶν , ὅτι συγχωρεῖ αὐτούς , ψεύδεται τῷ Θεῷ
καὶ οὕτως ἡ προσευχὴ αὐτοῦ γίνεται εἰς ἁμαρ-
τίαν (Ψαλμ . ρη . 7) .

ς . » Καὶ μὴ εἰσελεύχῃς ἡμᾶς εἰς πειρά-
» σμόν . α

» Ἀνὰ πτυξίς . Ἡ σὰρξ πειράζει ἡμᾶς
διὰ τῶν παθῶν . ὁ Κόσμος διὰ τῶν ἐπιθυμιῶν

ἡθουῶν καὶ ἐπιθυμιῶν, ὁ Διάβολος διὰ τῶν διαφθ-
ραν ἐπιβουλῶν ταυ. Παρακαλοῦμεν λοιπὸν τὸν
Θεὸν νὰ μὴ ἐγκαταλείψῃ ἡμᾶς νὰ ἐμπέσωμεν εἰς
ταυτοῦτος πειρασμούς.

Ζ. Ἀλλὰ ρῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονη-
ροῦ.

Ἀνὰ πτυξις. Ἀλλ' εἰς καὶ πρὸς δι-
σθωσύ μας συγχωρήσης. Κύριε, ἵνα ἐμπέσω-
μεν εἰς πειρασμόν. Σὺ ὁμῶς ἐνίσχυσον τὴν μι-
σθωσύ ἡμῶν, ὅπως διὰ τῆς παντοδυναμίας
σου Χάριτος ρυσθῶμεν ἀπὸ παντὸς πονηροῦ,
καθὼς καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς αἰωνίου κολάσεως.

Ἐπίλογος. Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ Βα-
σιλεία, καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ δόξα, εἰς τοὺς
αἰῶνας. Ἀμήν.

Ἀνὰ πτυξις. Πιστεύομεν, καὶ ἐλπίζο-
μεν, Οὐράνιε Πάτερ, ὅτι θέλεις εἰσακούσῃ τὰ
αἰτήματά μας. Διότι Σὺ, ὡς μὲν παντοδύνα-
τος Βασιλεὺς τοῦ παντός, πάντα δύνασαι. ὡς
δὲ πανάγαθος, θέλεις νὰ δώσης εἰς ἡμᾶς ὅλα
τὰ ἀγαθὰ, πρὸς δόξαν αἰωνίου τοῦ ἁγίου ὀνό-
ματός σου. Γένωιντο, τὰ ὅσα παρεκαλέσαμεν,
Γένωιντο!

Περὶ Μακαρισμῶν τοῦ Εὐαγγελίου.

Ἐπειδὴ εἰς τοὺς Μακαρισμοὺς περιέχεται ἡ συντομία ἢ ἐν εὐχεστέρῳ διδασκαλία τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ἐπομένως αἱ ἐπαγγελίαι διὰ τὰ ἀγαθὰ ἔργα, διὰ τοῦτο εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐκδέσσωμεν ἐνταῦθα αὐτοὺς πρὸς γνῶσιν, καὶ ἐκπλήρωσιν αὐτῶν.

Α'. » Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν.

Ἀνάπτυξις. Πνευματικὴ πτωχεΐα εἶναι ἡ ταπεινοφροσύνη καὶ ἡ εὐπειθεΐα εἰς τὰ δόγματα καὶ ἐντολὰς τῆς Ἐκκλησίας, καὶ πρὸς ταῦτοις τὸ νὰ γνωρίζῃ τις, καὶ νὰ ὁμολογῇ τὰ ἴδια τοῦ ἁμαρτήματα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, μὲ ταπεινοφροσύνην, καθὼς ἐποίησεν ὁ Τελώνης.

Β'. » Μακάριοι οἱ πενθοῦντες, ὅτι αὐτοὶ » παρακληθήσονται.. »

Ἀνάπτυξις. Ἐκεῖνοι οἱ πενθοῦντες εἶναι μακάριοι, οἱ ὅποιοι κλαίουσι διὰ τὰς ἁμαρτίας των, καὶ διὰ τὰς τοῦ πλησίον.

Γ'. » Μακάριοι οἱ πραεῖς, ὅτι αὐτοὶ κλη-

ο ρονομήσουσι τὴν Γῆν. α

Α ν ά π τ υ ξ ι ς . Πραεῖς λέγονται, ὅσοι μετὰ προθυμίας καὶ καρτερίας ὑποφέρουσι τὰ θειά, καὶ ἱλαρῶς προσφέρονται πρὸς τὸν πλησίον.

Δ'. » Μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται. α

Α ν ά π τ υ ξ ι ς . Πεινῶσι καὶ διψῶσι τὴν δικαιοσύνην, ὅσοι ἀγαπῶσι τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἔλας τὰς ἀρετάς.

Ε'. » Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται. α

Α ν ά π τ υ ξ ι ς . Ἐλεήμονες μακάριοι εἶναι, ὅσοι ἐκπληροῦσι τὰ ἔργα τῆς πνευματικῆς καὶ σωματικῆς ἐλεημοσύνης. Εἶναι δὲ ἔργα τῆς μὲν Πνευματικῆς.

1. Νά διδάσκωμεν τοὺς ἀμαθεῖς καὶ πεπλανημένους.

2. Νά διορθώνωμεν τοὺς ἁμαρτάνοντας.

3. Νά συμβουλαίωμεν τοὺς δεομένους συμβουλῆς.

4. Νά παρηγορῶμεν τοὺς λυπημένους.

5. Νὰ ὑποφέρωμεν τοὺς ἀδυνάτους.

6. Νὰ συγχωρῶμεν τοὺς ὑβρίζοντας, ἢ ἐπειρεάζοντας ἡμᾶς.

7. Νὰ παρακαλῶμεν τὸν Θεὸν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ πλησίου μας.

Τῆς δὲ Σωματικῆς εἶναι

1. Νὰ τρέφωμεν τὸν πεινασμένον.

2. Νὰ ποτίζωμεν τὸν διψασμένον.

3. Νὰ ἐνδύωμεν τὸν γυμνόν.

4. Νὰ δεχώμεθα εἰς τὴν οἰκίαν μας τὸν ξένον, καὶ νὰ τὸν περίποιώμεθα.

5. Νὰ ἐπισκεπτώμεθα καὶ ἐπιμελώμεθα τὸν ἀσθενῆ.

6. Νὰ συντρέχωμεν εἰς τοὺς φυλακωμένους.

7. Νὰ θάπτωμεν τοὺς νεκρούς.

ζ'. » Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται. »

Ἄ ν ά π τ υ ξ ι ς . Καθαροὶ τῇ καρδίᾳ εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἀπέχουσιν ἀπὸ αἰσχροουργίας καὶ πονηρῶν καὶ ἐμπαθεῖς λογισμούς.

Ζ'. » Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ Θεοῦ κληθήσονται. »

Ἀναπτυξεις. Εἰρητικοί εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι ὄχι μόνον αὐτοὶ ἔχουσιν εἰρήνην μετὰ τὸν ἑαυτὸν των καὶ μετὰ τοὺς ἄλλους, καὶ τὴν διαφυλάττουσι, ζῶντες εἰρηνικῶς· ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους εἰρηνεύουσι, καὶ εἰς ἀδελφικὴν ἀγάπην φέρουσι.

Η'. » Μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δι-
» καιοσύνης, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ Βασιλεία τῶν
» Οὐρανῶν. α

Ἀναπτυξεις. Μακαρίζει ἐνταῦθα ὁ Κύριος ἡμῶν τὴν ἰσχὺν, καὶ ἀνδρίαν, καὶ στα-
θιρότητα ἐκείνων, οἵτινες διὰ τὴν ἀλήθειαν, διὰ
τὴν Πίσιν, καὶ διὰ πᾶσαν ἄλλην ἀρετὴν ὑποφέ-
ρουσι διωγμοὺς καὶ κινδύνους.

Θ'. » Μακάριοι ἐσε, ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς,
» καὶ εἰπῶσι πᾶν πονηρὸν ῥῆμα καθ' ὑμῶν, ψευ-
» δόμενοι, ἕνεκεν ἐμοῦ. α

Ἀναπτυξεις. Καὶ ἐνταῦθα μακαρίζον-
ται ἐκεῖνοι, οἵτινες διώκονται, ὀνειδίζονται, καὶ
συκοφαντῶνται δι' ἀγάπην τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ, τῆς ἀληθείας, καὶ τῆς ἀρετῆς.

.....

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ.

Περὶ Ἀγάπης.

Τρίτη ἀρετὴ ἀναγκαιοτάτη εἰς τὴν σωτηρίαν μας εἶναι, ὡς εἵπομεν, ἡ Ἀγάπη, ἡ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον μας. Καὶ τοῦ μὲν Θεοῦ χρεωστοῦμεν νὰ ἀγαπῶμεν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς, ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας, ποιῶντες τὰς ἐντολάς τοῦ μετὰ πάσης προθυμίας· διότι αὐτὸς εἶναι Πρωτότης μας, καὶ Προνοητής, Λυτρωτής, καὶ Σωτήρ μας. Τὸν δὲ πλησίον μας προσαζόμεθα παρὰ τοῦ Θεοῦ νὰ ἀγαπῶμεν· διότι λέγει ἡ Ἀγία Γραφή· ὅσις δὲν ἀγαπᾷ τὸν ἀδελφόν του, οὔτε τὸν Θεὸν ἀγαπᾷ.

Τὴν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον Ἀγάπην μᾶς διδάσκουσιν αἱ δέκα Ἐντολαί, τὰς ὁποίας ὁ Θεὸς ἔδωκε τῷ Μωϋσῇ.

Αἱ δέκα Ἐντολαί.

Ἐντολὴ Α΄. » Ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεός σου, ὁ ἐξαγαγὼν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐξ οἴκου

» δουλείας. Οὐκ ἔσονται σοι Θεοὶ ἕτεροι πλὴν
» ἐμοῦ. α

Ἀνάπτυξις. Ἡ πρώτη Ἐντολὴ μᾶς διδάσκει νὰ πιστεύωμεν τῇ καρδίᾳ, καὶ νὰ ὁμολογῶμεν τῷ σώματι, ὅτι ὑπάρχει εἰς μόνος Θεός, καὶ νὰ πιστεύωμεν τὰς Θείας αὐτοῦ ιδιότητας, καθὼς διδάσκει ἡμᾶς ἡ Ἀγία Γραφή.

Ἀμαρτάνουσιν εἰς τὴν Ἐντολὴν ταύτην οἱ Ἄθεοι, οἱ Πολύθεοι, οἱ Ἐπικούριοι, (οἱ δεξιάζοντες εἰμαρμένην), οἱ Μαγοὶ, οἱ Δεισιδαίμονες, οἱ Αἰρετικοί, οἱ ἀπορρίπτοντες, ἢ παρεξηγοῦντες τὴν Ἀγίαν Γραφήν, οἱ ἐλπίζοντες εἰς τὰ πλούτη, τὴν δύναμιν, καὶ τὸν καὶν αὐτῶν.

Ὅταν ἐπικαλώμεθα τοὺς Ἁγίους, δὲν παραβαίνομεν ταύτην τὴν ἐντολὴν· διότι ἐπικαλούμεθα τὸν Θεὸν καὶ τὸν Σωτῆρα ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, ὡς ὑψιστον Κύριον, καὶ Παντοδύναμον Δεσπότην πάντων τῶν πραγμάτων· τοὺς δὲ Ἁγίους ἐπικαλούμεθα ὡς πιστοὺς δούλους αὐτοῦ, καὶ ἔχοντας παρρησίαν νὰ πρεσβεύωσιν ὑπὲρ ἡμῶν.

Σημ. Πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ῥηθειῶν παραβάσεων δύο τινα ὠφελοῦσι. Πρῶτον, τὸ νὰ ἀπορ-

ρίπτωμεν πᾶσαν πρόληψιν καὶ διαφθορὰν νοός ,
προερχομένην ἢ ἐκ κακῆς συνηθείας , ἢ ἐκ συνα-
ναστροφῆς κακοιθιςάτων ἀνθρώπων , ἢ ἐκ τῆς ἀ-
ναγνώσεως βλαβερῶν βιβλίων , ἢ τέλος ἐκ τῶν ἐ-
λευθέρων φρονημάτων , τοῦ νᾶ τολμῶμεν αὐθα-
δῶς περὶ πάντων νᾶ κρίνωμεν . Δεύτερον, Τὸ νᾶ
ὑποταττόμεθα κατὰ πάντα εἰς τὴν ἀλήθειαν τῆς
Ἱερᾶς Ἀποκαλύψεως , δεχόμενοι ἀδιστάκτως τὸν
Θεῖον λόγον διὰ κανόνα ὅλων τῶν λογισμῶν μας,
καὶ ἀκολουθοῦντες εἰς τὴν τοῦτου ὁδηγίαν .

Ἐν τῇ Β΄ . » Οὐ ποιήσεις σεαυτῷ εἰδω-
» λόν , οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα , ὅσα ἐν τῷ Οὐρανῷ
» ἄνω , καὶ ὅσα ἐν τῇ Γῇ κατω , καὶ ὅσα ἐν τοῖς
» ὕδασιν ὑποκάτω τῆς Γῆς · οὐ προσκυνήσεις
» αὐτοῖς , οὐδὲ μὴ λατρεύσεις αὐτοῖς . »

Ἀνάπτυξις . Ἡ δευτέρα Ἐντολὴ ἐμπο-
δίζει τὴν Εἰδωλολατρείαν , καὶ πάντα τρόπον ἐμ-
ποδισμένον τῆς πρὸς Θεὸν λατρείας . Εἰδωλολά-
τραι εἶναι οἱ λατρεύοντες ὡς Θεὸν τὰ κτίσματα ,
ὡς τὸν Ἥλιον , τὴν Σελήνην , τὸ Πῦρ , τὰ Ζῶα ,
καὶ τὰ Φυτά · καὶ οἱ κατασκευάζοντες ἀγάλμα-
τα κατ' εἰκόνα ἀνθρώπινον καὶ ἄλλων ζώων , καὶ

αεβόμεναι αὐτὰ ὡς Θεούς. Ὅμοιοι μὲ τούς Εἰ-
 δωλαλάτραις εἶναι, ὅσοι προσπαθεῖσι νὰ εὐχαρι-
 σήσωσι τὰ πάθη των, τὴν φιλαργυρίαν των, τὴν
 γαστριμαργίαν των, κτλ. Παραβαίνουνσιν αὐτὴν
 τὴν Ἐντολήν οἱ νομίζοντες, ὅτι ἀρέσκουσι τῷ Θεῷ
 μὲ πράγματα δυσάρεστα αὐτῷ, καὶ μὴ διατε-
 ταχμένα ἀπὸ τοῦ Θείου λόγον.

Δὲν ἀντικείμεθα εἰς ταύτην τὴν Ἐντολήν
 προσκυνοῦντες τὰς Εἰκόνας· διότι δὲν προσκυνοῦ-
 μεν αὐτάς καθ' ἑαυτάς, ἀλλὰ σχετικῶς προσκυ-
 νοῦμεν αὐτάς. καθότι ἡ προσκύνησις δὲν γίνεται
 εἰς τὰ σανίδια, εἰς τὰς βαφάς, εἰς τὸν σολισμόν,
 ἢ εἰς τὴν ἐπιτηδειότητα τοῦ τεχνίτου, ἀλλὰ προσ-
 φέρομεν αὐτὴν εἰς ἐκείνους, τοὺς ὁποίους παριστᾷ-
 σιν εἰς ἡμᾶς τὰ ἔκτυπα. Ὅμοίως δὲν ἀντικείμε-
 θα προσκυνοῦντες, καὶ τιμῶντες καὶ τὰ ἅγια
 Λείψανα τῶν Ἀγίων.

Σημ. Ἡ προσκύνησις ἔμπροσθεν τῆς Εἰ-
 κῆνος τοῦ Σωτῆρος ὑφίσταται εἰς μίαν βαθυτάτην
 ὑπάλλιν τῆς καρδίας ἡμῶν, ὡς πρὸς Κύριον
 καὶ Ποιητὴν πάντων· καὶ οὕτω πολὺ διαφέρει ἀ-
 πὸ τῆς προσκύνησιν, ἣ ὁποία γίνεται πρὸς τοὺς

Ἅγλους, ἥτις εἶναι ἐν σέβας ἀποδιδόμενον πρὸς αὐτοὺς εἰς ἐνδειξιν τῆς ἀγάπης ἡμῶν, ὡς πρὸς εὐαρεστήσαντας τῷ Κυρίῳ.

Εντολὴ Γ'. » Οὐ λήψῃ τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἐπὶ ματαιῶν. «

Ἀνὰ πτυξίς. Ἡ τρίτη Ἐντολὴ μᾶς ἐμποδίζει ἀπὸ τοῦ νὰ μεταχειρίζωμεθα τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ εἰς μάταια, καὶ μὲ καταφρόνησιν τῆς θείας του δόξης. καὶ πρὸς ταῦτοις μᾶς διδάσκει νὰ ἐυλαβώμεθα Αὐτόν.

Ἀμαρτάνουσιν εἰς ταύτην τὴν Ἐντολὴν οἱ βλάσφημοι· οἱ ἐπίορκοι· οἱ λαμβάνοντες τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ χωρὶς ἀνάγκης εἰς τὰς ὁμιλίαις των, θέλοντες νὰ βεβαιώσωσι τοὺς λόγους, ἢ ἀσεϊζόμενοι· οἱ ψευδοπροφῆται· οἱ ζητοῦντες παρὰ Θεοῦ ἀπρεπὴ τινα· οἱ παραβάται τῆς πρὸς Θεὸν ὑποσχέσεώς των.

Εντολὴ Δ'. » Μνήσθῃτι τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων ἁγιάζων αὐτήν· ἐξ ἡμέρας ἐργᾶς καὶ ποιήσεις πάντα τὰ ἔργα σου. τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ, Σάββατα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου. «

Ἀνὰ πτυξίς. Ἡ τετάρτη Ἐντολὴ ἐπι-

τάττει τὰς Κυριακὰς καὶ ἄλλὰς ἑορτασίμους ἡμέρας κοινῶς νὰ συνερχώμεθα εἰς τὰς Ἐκκλησίας πρὸς λατρείαν τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ ἀκροώμεθα τὰς ἱερὰς Ἀκολουθίας, μάλιστα τὴν θείαν Μυσταγωγίαν, καὶ τὸν Θεῖον λόγον.

Σημ. Α'. Σάββατον σημαίνει ἀνάπαυσιν, καὶ ὀνομάζεται ἡ ἑβδόμη ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος, καθ' ἣν κατέπαυσεν ὁ Θεὸς ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων τῆς δημιουργίας τοῦ Κόσμου. Ἡμεῖς δὲ οὗτοι εἰς Χριστὸν πιστεύοντες ἑορτάζομεν τὴν Κυριακὴν, διότι εἰς ταύτην ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἀνεπαύθη, ἥτοι ἐτελείωσε τὸ ἔργον τῆς ἀπολυτρώσεως ἡμῶν, ἀναστὰς ἐκ τοῦ τάφου ἐνδόξως ὡς Θεὸς παντοδύναμος. (Λουκ. κδ'. 1).

Σημ. Β'. Αὗται αἱ τέσσαρες Ἐντολαὶ ἀναφέρονται πρὸς τὸν Θεόν, καὶ εἰς τὴν ὀφειλομένην αὐτῷ τιμὴν. Αἱ δὲ ἐπόμεναι ἐξ ἀνάγονται εἰς τὸν πλησίον, καὶ ἔχουσι κυριώτατον σκοπὸν τὴν ἀγάπην καὶ τὴν εἰρηνικὴν καὶ εὐδαίμονα ζωὴν τῶν ἀνθρώπων.

Ἐντολὴ Ε'. » Τίμα τὸν πατέρα σου, καὶ τὴν μητέρα σου, ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ ἵνα

» μακροχρόνιος γένη ἐπὶ τῆς γῆς . «

Ἀ ν ά π τ υ ξ ι ς . Ἡ πέμπτη Ἐντολή μᾶς ἐπιτάττει νὰ σεβώμεθα , καὶ νὰ ὑποτασσώμεθα πρὸς τοὺς γονεῖς μας , καὶ ἑπομένως πρὸς τὴν πνευματικὴν καὶ κοσμικὴν ἐξουσίαν , πρὸς τοὺς διδασκάλους , πρὸς τοὺς εὐεργέτας , πρὸς τοὺς αὐθεντας , καὶ πρὸς τοὺς ἐν ὑπεροχῇ .

Ἀμαρτάνουσιν εἰς ταύτην τὴν Ἐντολὴν οἱ ἰσχυρογνώμονες , οἱ γογγυσταί , οἱ ἀπατεῶνες , οἱ ἐπαναστάται , οἱ προδόται , οἱ φίλῳται , οἱ φιλόδοξοι , οἱ φιλάργυροι , οἱ ἄσπλαγχοι , οἱ ἀπάνθρωποι , οἱ ἀλαζόνες , οἱ καταφρονηταί , οἱ κατακρίνοντες , οἱ σκανδαλοποιοί , καὶ οἱ καρέμοι .

Ἐ ν τ ο λ ή . 5 . » Οὐ φονεύσεις . «

Ἀ ν ά π τ υ ξ ι ς . Ἡ ἕκτη Ἐντολή μᾶς τὴν ἔκφρασιν » οὐ φονεύσεις « μᾶς ἐπιτάττει νὰ μὴ βλάψωμεν τὸν πλησίον μας μήτε εἰς τὸ ὑποκείμενον , μήτε εἰς τὴν τιμὴν , μήτε εἰς τὰ ὑπαρχοντα κατ' οὐδένα τρόπον , οὔτε ἀμέσως , οὔτε ἐμμέσως , οὔτε ἔργῳ , οὔτε λόγῳ , οὔτε διανοίᾳ .

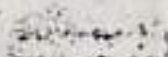
Ἀμαρτάνουσιν εἰς ταύτην τὴν Ἐντολὴν Ἀ'.

34

οἱ κατὰ διαφόρους τράπους φασμάσαντες, ἢ βλά-
πτοντες ἄνθρωπον, οἱ προδοταί, οἱ ἐπ' ἀνιστάται,
καὶ αἱ ἀδίκως πολεμοῦντες.

Σημ. Οἱ Κριταὶ καταδικάζοντες εἰς θάνατον τοὺς πταίστας, δουλεύοντες κατὰ τὸ ἐπάγγ-
γελμά των τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ, οὗτοι παρ-
βαίνουναι ταύτην τὴν Ἑντολήν.

Β'. Ἀμαρτάνουσι εἰς ταύτην τὴν Ἑντολήν
οἱ παρακινοῦντες ἄλλους εἰς φόνον ἢ βλάβην, ἢ
βοηθοῦντες αὐτοῖς, ἢ προστατεύοντες τὸ ἀδίκον
καὶ ἐπιβλαβές, ἢ σπείροντες ζιζάνια καὶ διχο-
νοίας, ἢ κατακρίνοντες, ἢ καταλαλοῦντες, ἢ συ-
κοφαντοῦντες, καὶ οὕτω φονεύοντες τὸν ἄνθρωπον
κατὰ τὴν τιμὴν· ἢ ἄρπάζοντες, ἢ ληστεύοντες,
καὶ καίοντες οἴκους, ἢ βιάζοντες τινα εἰς τὸ νῶ-
πίνην ὑπὲρ τὸ μέτρον, καὶ νῶ μεθύει. Γ'. οἱ ἄ-
δικοι κριταί, οἱ διὰ δῶρα, ἢ διὰ συγγένειαν, ἢ
διὰ κολακείαν, ἢ διὰ φόβον δικαιούντες τὸν πταί-
στην, καὶ καταδικάζοντες τὸν ἀδίκον· καθὼς καὶ
οἱ συγχωροῦντες, ἢ θυνάμενοι νῶ ἐμποδίσωσι τὸν
φόνον, ἢ ἄλλην τινα βλάβην, μὴ ἐμποδίζοντες δὲ,
ἀλλ' ἀμελεῦντες. Δ'. οἱ Κύριοι οἱ ἐκλίσσοντες

ταύς ὑπακείμενους αὐτάς . Ε. οἱ θυμώδεις , οἱ φιλονεικούντες , οἱ ἀλληλομαχοῦντες , οἱ ἐκδίκησαι ἐνέοντες , οἱ ἔχθραν καὶ μίσος φυλάττοντες , οἱ σκληρότητα , ἀγριότητα τῶν ἡδῶν καὶ ἀπανθρώπιον ἔχοντες . ζ. οἱ κατὰ διαφόρους τρόπους αὐτόχειρες καὶ ῥιψοκίνδυνοι .

Εντολή Ζ. οὐ μνηεύσεις . α

Ἀναπτύξεις . Ἡ ἐβδόμη Ἐντολή ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς μοιχείας μᾶς ἐπιτάττει νὰ ἀπέχωμεν ἀπὸ πάσαν σαρκικὴν ἀναστασίαν .

Παραβαίνουνσι ταύτην τὴν Ἐντολήν Α. οἱ μοιχοὶ , οἱ πόρνοι , οἱ ἐρασαὶ τῆς πολυγαμίας , τῆς αἰμομιξίας , καὶ τῆς τῶν ἄλλων εἰδῶν ἀκολασίας . Β. ὁ πράττων ὃ , τι δίδει ἀφορμὴν εἰς τὴν σαρκικὴν ἡδυπάθειαν , καὶ παρακινεῖ τὴν αἰσχροτητα τῆς μοιχείας καὶ πορνείας . Εἶναι δὲ ὑπεκαύματα πρὸς τὴν ἀμαρτίαν ἡ κρεπάλη , ἡ μέθη , ἡ ἀργία , ἡ ἀκράτεια , ἡ αἰσχρολογία , ὁ ἀπρεπὴς χαριεντισμὸς , ἡ ἀναίσχυντος τοῦ σώματος κίνησις , οἱ ἀπρεπεῖς ἐφευρέσεις εἰς τὰ ἐνδύματα (αἰμάθαι) , οἱ καλλωπισμοὶ τοῦ σώματος , τὰ σκανδαλοποιῶν θεάτρα , οἱ ἀνάρμοστοι χοροὶ , τὰ ἄτε-

τραγώδια, τὰ βλαβερά βιβλία, κ τ λ. καὶ
τὸ ὁσσεῖον βλέμμα, τὸ γινόμενον μετ' αἰσ-
θητικῆς ἐπιθυμίας.

Ἐντολὴ Η'. » Οὐ κλέψεις. α

Ἀνάπτυξις. Ἡ ὀγδόη Ἐντολὴ μᾶς ἐ-
πιτάττει νὰ ἀπέχωμεν ἀπὸ παν εἶδος κλοπῆς καὶ
ἀδικίας, ἥτις γίνεται ἢ φανερώς, ἢ κρυφίως, ἢ ὁ-
λως. Καὶ ἐν γένει γίνεται εἰς ὅσα ἀναφέρονται εἰς
τὰ εἰδῆ, μέτρα, νομίσματα, καὶ εἰς τὰ δια-
φορὰ ἐπαγγέλματα.

Ἐντολὴ Θ'. » Οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ
τὸν πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῇ. α

Ἀνάπτυξις. Ἡ ἐννάτη Ἐντολὴ μᾶς ἐ-
πιτάττει νὰ μὴ ψευδομαρτυρῶμεν δι' οὐδὲν πρᾶγ-
μα καὶ κατ' οὐδενός, καὶ μήτε μὲ τὴν γλῶσσαν
ψευδόμενοι νὰ βλάπτωμεν τὸν πλησίον.

Ἐντολὴ Ι'. » Οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖ-
κα τοῦ πλησίον σου· οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν οἰ-
κίαν τοῦ πλησίον σου, οὐδὲ τὸν ἄγρόν αὐτοῦ,
οὐδὲ τὸν παιῖδα αὐτοῦ, οὐδὲ τὴν παιδίσκην αὐ-
τοῦ, οὐδὲ τοῦ βοῦς αὐτοῦ, οὔτε τοῦ ὑπόζυγισ αὐ-
τοῦ, οὔτε παντός κτήνους αὐτοῦ, οὔτε ὅσα τῆς
οἰκίας τοῦ πλησίον σου ἐστὶ. α

Ἀνάπτυξις. Ἡ δεκάτη Ἑντολή εἶναι μία
 πνευματικότερα ἐξηγήσις τῆς Ζ.
 καὶ Η'. Ἑντολῆς· διότι ἐπιζητεῖ ὅχι μόνον νὰ μὴ
 πράξωμεν τὸ κακὸν ἐν ἔργῳ, ἀλλ' οὔτε καὶ νὰ ἐπι-
 θυμήσωμεν αὐτό. Οἷον ἡ μὲν Ζ. ἀναχαιτίζει πᾶ-
 σαν ἄνομον σαρκικὴν μίξιν, αὕτη δὲ καὶ τὴν μόνον
 τῇ καρδίᾳ κλίσιν καὶ ἐπιθυμίαν κολύει. ἡ Η'. ἀπα-
 γορεύει τὴν ἄρπαγὴν τοῦ ξένου πράγματος, αὐτὰ
 δὲ ἐμποδίζει καὶ αὐτὴν τὴν περὶ τούτου ἐπιθυμίαν.

Μακάριοι εἶναι οἱ μελετῶντες καὶ φυλάττοντες
 τὸν Θεῖον νόμον· διότι δι' αὐτοὺς λέγει ὁ Κύριος·
 » Ἐάν τις ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μου τηρήσει, καὶ
 » ὁ Πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτὸν, καὶ πρὸς αὐτὸν
 » ἐλευσόμεθα, καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιήσομεν. «
 Ὅσον ὅμως ὁ ἄνθρωπος καὶ ἂν πληρώσῃ τὰς ἐντο-
 λὰς τοῦ Κυρίου, πρέπει νὰ σοχάζεται, ὅτι τοῦτο
 ἔστιν εἶναι καρπὸς καὶ δῶρον τῆς συνεργουσης χά-
 ριτος τοῦ Θεοῦ· διὸ καὶ οὐδὲ πρέπει νὰ ὑπερσί-
 ρηται, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ ἐνθυμῇται τὸ ῥητὸν τοῦ
 Εὐαγγελίου. » Ὅταν ποιήσητε πάντα τὰ διατα-
 » χθέντα ὑμῖν, λέγετε, ὅτι δούλοι ἀχρεῖοι ἐσμέν, ὅ-
 » τι ὃ ὀφείλομεν ποιῆσαι, πεποιήκαμεν. «

.....

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Περὶ Σταυροῦ.

§ α'. Τὸν ζωοποιὸν Σταυρὸν διὰ μέσου τοῦ
ἁπολείου ἐσώθημεν, καὶ ἀπὸ τὴν δουλείαν τοῦ δια-
βόλου ἠλευθερώθημεν, καὶ υἱοὶ Θεοῦ κατὰ χάριν
γεγόναμεν, καὶ τῶν Οὐρανίων ἀγαθῶν ἡξιάσθημεν.
Αὐτὸν τὸν Σταυρὸν, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Σωτὴρ ἡμῶν
Ἰησοῦς Χριστὸς ἐσταυρώθη (α), αὐτὸν τὸν Σταυρὸν,
τοῦ ὁποῖου τὸν τύπον οἱ δαίμονες φρίττουσιν, ἡμεῖς
ἀλλ' οἱ Ὀρθόδοξοι Χριστιανοί, οἱ ὁποῖοι ἐλπίζομεν
εἰς τὸν σταυρωθέντα δι' ἡμᾶς Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν

(α) Τὸ μέγεθος τοῦ τιμίου Σταυροῦ, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου
ἐσταυρώθη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἦτον εἰς
μὲν τὸ μῆκος ποδῶν δεκαπέντε · εἰς δὲ τὸ πλάτος,
ἦται τὸ πλάγιον ξύλον, ποδῶν ὀκτώ · τὸ δὲ χόνδρος
καὶ τοῦ ὀρθοῦ καὶ τοῦ πλαγίου ξύλου τοῦ Σταυροῦ
ἦτον μιᾶς σπιθαμῆς · κατὰ τὴν παλαιὰν παράδο-
σιν. (ὄρα Σελ. 20, τοῦ τροπαίου τῆς Ὀρθοδόξου
Πίστεως.)

Χριστόν, πρέπει νὰ φέρωμεν κρεμασμένον εἰς τὸν
 τράχηλόν μας πάντοτε ὅλοι κοινῶς μικροὶ τε, καὶ
 μεγάλοι· ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες· νέοι τε καὶ γέ-
 ροντες, ἀντὶ παντὸς ἄλλου ὅπλου φυλακτικῶν κα-
 θὼς μᾶς διορίζει καὶ ὁ Θεὸς Χρυσόστομος λέγων
 (Σελ. 881. τῷ ε'. τόμου). » Ἀντὶ μαχαίρας ἐ-
 » πὶ κλίνης κρεμάσωμεν (τὸν Σταυρὸν δεξι.) ,
 » ἀντὶ μσχλοῦ ἐπὶ θύρας διαγράψωμεν, ἀντὶ τῶν
 » χους τῇ οἰκίᾳ περιβάλωμεν . « Καθὼς συνή-
 θίζον νὰ φέρωσι κρεμασμένον Σταυρὸν εἰς τὰν
 τράχηλόν των καὶ οἱ παλαιοὶ ἐκεῖνοι Χριστιανοί,
 ἀπὸ τὸν ὁποῖον καὶ ἐγνωρίζοντο . Τὸν ἅγιον Ὁ-
 ρέστην, τὸν ἕνα ἀπὸ τοὺς πέντε μάρτυρας τοῦ
 ἐορταζομένου τὴν 17. τοῦ Δεκεμβρίου ἐκ τούτου
 ἐγνώρισαν, ὅτι εἶναι καὶ αὐτὸς Χριστιανός· ἐπει-
 δὴ ρίπτων τὸ βέλος εἰς τὸ σημάδι, ἐφάνη ὁ Σταυ-
 ρός, τὸν ὁποῖον εἶχε κρεμασμένον εἰς τὸν λαιμὸν
 του, ὑποκάτω εἰς τὰ φορέματά του. Ὁ ἅγιος
 Παγκράτιος ὁ Ταυρομενεύας Ἐπίσκοπος, ὁ ἐορ-
 ταζόμενος κατὰ τὴν 2. τοῦ Ἰουλίου, ἀφ' οὗ ἐ-
 βάπτιζε τοὺς Χριστιανούς, ἔδωκεν εἰς πάντα βα-
 πτιζόμενον καὶ ἕνα Σταυρὸν ἀπὸ κέδρου, διὰ

κα φορῇ αὐτόν ἐπάνω του δια παντός . Ο Θεολό-
γος Γρηγόριος ἐφόρει πρὸς ἀποτροπὴν παντός ἐν
παντί . Ὁ δὲ καὶ ἔλεγε πρὸς τὸν Διάβολον .

Φεῦγ' ἀπ' ἐμῆς κραδῆς , δολομήχανα , φεῦγε
τάχιςα .

Φεῦγ' ἀπ' ἐμῶν μελέων , φεῦγ' ἀπ' ἐμοῦ βιώτου .

Μὴ σὲ βάλλω Σταυρῶ , τῷ πᾶν ὑποτρομέει .

Σταυρὸν ἐμοῖς μελέεσσιν φέρω , Σταυρὸν δὲ πορεῖται .

Σταυρὸν δὲ κραδίη , Σταυρὸς ἐμοὶ τὸ κλέος .

Καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ ἴδιοι δαίμονες βιαζόμενοι ὡμολό-
γησαν εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Βοσρηνὸν , τὸν
ἔχοντα ἐξουσίαν κατὰ Δαιμόνων , ὅτι τρία πράγ-
ματα τῶν Χριστιανῶν φοβοῦνται, τὸ Βάπτισμα
τὸν Σταυρὸν , τὸν ὁποῖον φοροῦσιν εἰς τὸν τράχη-
λον . καὶ τὴν ἁγίαν Κοινωνίαν (α) . Διὰ τοῦτο ἔ-

(α) Ἐν τῇ Φιλοκαλῖα Σελ. 1094 . εὐρίσκεται
αὐτολεξί οὕτω . » Ἰωάννης ὁ Βοσρηνός, ἀνὴρ ἅγιος
» καὶ ἐξουσίαν ἔχων κατὰ πνευμάτων ἀκαθάρτων
» ἠρώτησε Δαίμονας, οἱ ἦσαν κατοικοῦντες εἰς κά-
» ρας τινὰς μαινομένας, καὶ ἐνεργοῦμένας ὑπὲρ αὐ-
» τῶν πονηρῶς, εἰπὼν . Ποῦα πράγματα φοβείσθε

ἄλλοι ἡμεῖς οἱ τωρινοὶ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοὶ πρέπει νὰ μιμώμεθα τοὺς παλαιούς ἐκείνους Ὁρθόδοξους Χριστιανούς, καὶ νὰ φορῶμεν καὶ ἡμεῖς τὸν Σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ κρεμασμένον εἰς τὸν λαμόν μας, κατεσκευασμένον ἢ ἐκ ξύλου, ἢ χρυσίου, ἢ ἀργυρίου, ἢ ἐξ ἄλλου τινὸς μετάλλου πρὸς διαφύλαξιν μας, σωτηρίαν, καὶ ἀποτροπὴν παντὸς κακοῦ, καὶ πρὸς ἐνδειξιν τοῦ, ὅτι εἴμεθα Χριστιανοί. Ἐχοντες αὐτὸν καὶ καλλωπισμόν μας μάλιστα, ὡς λέγει καὶ ὁ Θεὸς Χρυσόστομος (λόγῳ, ὅτι Θεὸς ὁ Χριστός. Τόμῳ 5.) • Λαμ-

• ἀπὸ τῶν Χριστιανῶν; οἱ λέγουσιν. Ἐχετε οὕτως
• τρία πράγματα μεγάλα. Ἐν μὲν, ὅπερ φορεῖ-
• τε εἰς τὸν τράχηλον ὑμῶν; καὶ ἐν, ὅπερ λούε-
• σθε εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. καὶ ἐν, ὅπερ τρώγετε
• εἰς τὴν σύναξιν. Ἐρομένου δὲ πάλιν. ἐκ τούτων
• τῶν τριῶν ποῖον φοβεῖσθε πλέον; ἀπεκρίθησαν.
• Εἰ ἐφυλάσσετε καλῶς, ὅπερ μεταλαμβάνετε,
• οὐκ ἴσχυσεν οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν ἀδικῆσαι Χριστι-
• νόν. Εἰσὶ δ' αὖ θυγατεῖς φοβοῦνται τῶν ἄλλων
• πλέον, ὁ Σταυρὸς, ἡ Βάπτισις, καὶ ἡ Κοινωνία. •

- βάνοντες ἐξ ἐκείνου (τοῦ τιμίου ξύλου θηλ.) πολ-
- λοι, και χρυσῶ κατακλείοντες καὶ ἄνδρες καὶ
- γυναικες, τῶν τραχήλων ἐξαρτῶσι τῶν ἐκυτῶν,
- καλλήπιζόμενοι. α (α)

§ β. - Αὐτοῦ τοῦ Σταυροῦ ἀκόμι τὸν Τύπον
πρέπει νὰ κάμνωμεν κοινῶς ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ τό-
σον μέσα εἰς τὸν οἶκόν μας, ὅσον καὶ ἔξω, καὶ

(α) Τὸν Σταυρὸν τὸ πάλαι ὅχι μόνον ἀπλῶς ἐν
γένει ὅλοι οἱ Ὀρθόδοξοι Χριστιανοί, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ
οἱ Ὀρθόδοξοι Βασιλεῖς ἐφόρουν εἰς τὴν κεφαλὴν, καὶ
ὑπὲρ τὰ Βασιλικά διαδήματ' εἰς αὐτὸν ἐσεμνύνον-
το. Δὲν εἶναι λοιπὸν μεγάλη ζημία εἰς ἡμᾶς τοὺς
Χριστιανούς ἤδη, καὶ αἰσχύνη, νὰ μὴ ἔχωμεν
Σταυρὸν εἰς τὸν τραχήλόν μας; Ἄς ἔχωμεν, ἀ-
δελφοὶ Χριστιανοί, Σταυρὸν ξύλινον μικρὸν, ἢ ἀπὸ
ἄλλο τι μέταλλον κατεσκευασμένον, ἃς ἔχωμεν
κρεμασμένον εἰς τὸν λαιμόν μας, καὶ εἰς πᾶσαν
θλίψιν μας ἃς ἀσπαζώμεθα αὐτὸν, ἐνθυμούμενοι
τὸν εἰς αὐτὸν σταυρωθέντα δι' ἡμᾶς Ἰησοῦν Χριστόν
καὶ Σωτῆρα μας· ὥστε νὰ δεχώμεθα πᾶσαν πρόσ-
καιρον θλίψιν εὐχαρίσως, καὶ ὡς γέφυραν.

εἰς τὸν δρόμον, καὶ εἰς πάντα τόπον, καὶ νύκτα
καὶ ἡμέραν, πρὸ τοῦ νὰ επιχειρισθῶμεν ὁποιοῦν-
ποτε ἔργον, καθὼς μᾶς προγγέλλει καὶ ὁ Ἱερο-
σολύμιν Κύριλλος (Κατήχ. γ.) καὶ ὁ Σειος Χρυ-
σόστομος (Λόγος ε' κατὰ Ἰουδαίων). Ἡξάροντες,
ὅτι μόνον τὸν μετὰ πίστεως Τύπον τοῦ Σταυροῦ
οἱ δαίμονες φρίττοντες φεύγουσι, καὶ ἐλευθεροῦνται
οἱ ἄνθρωποι, ὥς καὶ ὁ Θεολόγος Γρηγόριος λέγει
περὶ τοῦ Σταυροῦ (εἰς τὸν κατὰ Ἰουλιανοῦ λόγον), ὅτι
ὅταν ὁ Ἰουλιανὸς εὗρίσκετο μὲ τοὺς μάγους, καὶ
οἱ δαίμονες συνήχθησαν, ἔκαμε τὸν Σταυρόν του,
καὶ παρευθὺς οἱ δαίμονες εσκορπίσθησαν, καὶ
αὐτὸς ἠλευθερώθη ἀπὸ τὸν φόβον. Καὶ ὁ Σειος
Χρυσόστομος (ὁμιλία νδ' εἰς τὸν Ματθ.) λέγει.
» ὥς σέφανον οὕτω περιφέρομεν τὸν Σταυρόν τοῦ
» Χριστοῦ· καὶ γὰρ πάντα δι' αὐτοῦ τελείται τὰ
» κατ' ἡμᾶς, καὶ ν' τραφήναι τὴν μυσικὴν ἐκείνην
» τροφήν, καὶ ν' χειροτονηθῆναι, καὶ ν' οἱ, τισὺν ἐτε-
» ρον ποιῆσαι, πανταχοῦ τοῦτο τῆς νίκης ἡμῶν
» παρίσταται σύμβολον. « Ἀλλ' ὦ τῆς ὀυστυ-
χίας! οἱ περισσότεροι Χριστιανοὶ δὲν προσέ-
χουσιν ὁρᾶν καὶ ποῶσι τὸν Τύπον τοῦ Σταυ-

ροῦ! (α)

Ἐνώσον, Χριστιανῆ, τῆς δεξιᾶς σου χειρὸς τοὺς τρεῖς δακτύλους, τὸν ἀντίχειρα ἦτοι τὸν μεγάλον δάκτυλον, τὸν λιχανὸν ἦτοι τὸν δεύτερον, καὶ τὸν μέσον. Ναί--ἔνωσον αὐτοὺς τοὺς τρεῖς κατὰ τὰ ἄκρα των, τὸν δὲ παράμεσον καὶ τὸν μικρὸν σου δάκτυλον καταβίβασον, καὶ ἔγξιον αὐτοὺς εἰς τὴν παλάμην σου. Ἀφ' οὗ δὲ ἐνώσης οὕτω τοὺς τρεῖς δακτύλους σου, κύψας ὀλίγον, ἀκαστιδί, καὶ ἔγξιον τὰ ἄκρα τῶν τριῶν αὐτῶν ἐνωμένων δακτύλων πρῶτον εἰς τὸ μέσον τοῦ μετώπου σου· δεύτερον καταβίβασον τὴν χειρά σου, καὶ ἔγξιον ὁμοίως τὰ ἄκρα τῶν τριῶν εἰρημένων

(α) Το γὰ σφραγίσμα μέ τὸν Τύπον τοῦ Στοιχοῦ ἐκ σοφίης παροδόσεως ἔχομεν, ὡς βεβαιῶνται ἀπὸ τὸν κ. Κανόνα τοῦ μεγάλου Βασιλείου· ὅπου λέγει αὐτολεξί. » Ἴνα τοῦ πρώτου καὶ κοινοῦ τούτου πρώτον γνωθῶ, τὸ τῷ τύπῳ τοῦ Στοιχοῦ τοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡλπιότας καταστημινισθαι, τίς ὁ διὰ γραμματος διδάξας;

δακτύλων εἰς τὸν ὀμφαλὸν σου· τρίτον ὑψωσον ὀλίγον τὴν χεῖρά σου πρὸς τὸ δεξιὸν μέρος, καὶ ἔγξισον ὁμοίως τὰ ἄκρα τῶν τριῶν ἐνωμένων δακτύλων εἰς τὸν δεξιὸν σου ὦμον· καὶ τέταρτον κίνησον κατ' εὐθείαν τὴν χεῖρά σου, καὶ ἔγξισον ὁμοίως τὰ ἄκρα τῶν τριῶν ἐνωμένων δακτύλων εἰς τὸν ἀριστερόν σου ὦμον.

Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον, Χριστιανέ, εἰς τὸ ἐξῆς σχημάτιζε μετ' εὐλαβείας τὸν Σταυρὸν μὲ τὰ τρία δάκτυλα, λέγων εἰς πάντα τύπον τοῦ Σταυροῦ. » Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησόν με » τὸν ἁμαρτωλὸν· ἢ τὴν ἁμαρτωλήν. « τὰ ὅποια τρία δάκτυλα σημαίνουσι τὴν ἁγίαν Τριάδα. Βάλλων δὲ αὐτὰ πρῶτον εἰς τὸ μέτωπον, καὶ δεύτερον εἰς τὸν ὀμφαλὸν κατ' εὐθείαν, παριστάνεις τὸ ὀρθιον ξύλον τοῦ Σταυροῦ· τρίτον βάλλων αὐτοὺς εἰς τὸν δεξιὸν ὦμον (πλάτην), καὶ τέταρτον εἰς τὸν ἀριστερόν, παριστάνεις τὸ πλάγιον ξύλον τοῦ Σταυροῦ· τοῦ ὁποῖου ἡ δύναμις διαφυλάττει πάντας τοὺς Ὀρθοδόξους! Ἀμήν!

ΤΕΛΟΣ.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

τῶν Φιλαμούσων Συνδρομητῶν.

Σώματ.

Ο' Πανιερώτατος Μητροπολίτης ἁγίος Δράμας Κύριος Κύριος Νεόφυτος.	200
Ο' Πανιερώτατος Μητροπολίτης ἁγίος Μελενικου Κύριος Κύριος Διονύσιος.	50
Ο' Πανιερώτατος Μητροπολίτης ἁγίος Στρουμνιτζης Κύριος Κύριος Κωνσάντιος.	10
Ο' Πανοσιολογιώτατος ἁγίος Πρωτοσύγγελος Κύριος Ιάκωβος.	10
Ο' Πανοσιολογίωτ. ἁγίος Ἀρχιεπίσκ. τοῦ Σεβασμ. Γερ. ἁγίου Ἐφέσου Κ. Κύριλλος.	10
Ο' Ἱεροδίακ. τοῦ ἁγίου Μελενίκ. Η. Μελέτιος.	2
ἐξ Ἀδριανουπόλεως	
Ο' Σεβασμιώτατος ἁγίος Ἀδριανουπόλεως Κύριος Κ. Γρηγόριος Βυζάντιος.	25
Ο' Πρωτοσύγγελος αὐτοῦ κύρ. Καλλίνικος.	2
Ο' Ἀρχιδιάκονος αὐτοῦ κήριος Γεροσκοπιος.	3
Ο' Γραμματεὶς οἱ τοῦ Ἱεροῦ Πανοσιώτου.	4
Ο' τοῦ Παναγίου Ταξου Πρωτοσύγγελος κύριος Νεόφυτος.	4
Ο' Αἰδεσιμώτατος Οἰκονόμος ἀπὸ τοῦ ἁγίου Γεώργιον κύριος	5

